

IRSKÉ SPOLEČENSTVÍ ODBORNÍKŮ ORGANIZACE NISO: PODPORA DODRŽOVÁNÍ PŘEDPISŮ V OBLASTI BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI (PŘÍPAD IE5)

Úvod

Podpora účinných postupů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) je klíčem k bezpečnějším a zdravějším pracovištím. Zlepšování opatření a postupů pro řízení BOZP v celé řadě průmyslových odvětví a ve firmách různých velikostí – velkých, středních i malých – je stimulováno, podporováno a udržováno řadou institucionálních aktérů a interních i externích procesů ve firmách. Vědecký výzkum¹ zdůrazňuje mimo jiné klíčovou roli, kterou mohou hrát státní regulační orgány v oblasti BOZP, jako jsou inspektoráty práce a služby prevence. Tato případová studie je součástí výzkumného projektu realizovaného v Irsku, jehož cílem je poskytnout další informace k tomuto tématu.²

Národní irská organizace pro bezpečnost (National Irish Safety Organisation, NISO³) je dlouhodobě etablovaným, respektovaným a široce uznávaným irským poskytovatelem služeb prevence, který funguje jako společenství odborníků na dodržování předpisů v oblasti BOZP (Gilardi a kol., 2021). Organizace NISO, která vznikla na základě vládní iniciativy před více než 60 lety, je dnes nezávislou organizací, která je financována z příspěvků přibližně 900 členských společností. Zvláštní charakteristikou organizace NISO je popularita jejích akcí, které jsou hojně navštěvované, což umožňuje šířit její poselství o dodržování předpisů v oblasti BOZP v rámci všech odvětví a mezi zaměstnanci ze všech oborů v Irsku. Je jedinečná tím, že pořádá oblíbená společenská setkání, díky nimž může irská komunita těžit z její rozsáhlé sociální sítě prostřednictvím regionálních struktur, jakož i výročních konferencí, regionálních kvízů na téma bezpečnosti a ocenění v oblasti bezpečnosti. Organizace NISO sama sebe popisuje tak, že členům poskytuje řadu služeb, mezi něž patří: informace, poradenství, podpora, vysoce kvalitní vzdělávání a vzdělávací ocenění, pravidelné zpravodaje, bezpečnostní produkty, kvízy, vnitrostátní systém ocenění v oblasti bezpečnosti, regionální semináře a velmi hojně navštěvovaná výroční konference. Slouží jako příklad přínosů poskytování příjemné komunitní sítě v oblasti dodržování předpisů BOZP pro své členy.

Metodika

Pro účely tohoto výzkumu byl dotázán generální ředitel organizace NISO. Pro účely analýzy byly rovněž shromážděny další podkladové údaje a tzv. šedá literatura. V této případové studii byly zahrnuty informace z jejich výročních zpráv, zpravodaje a vybrané výstupy z jejich internetových stránek.

Hlavní poslání organizace NISO zní:

- Vytvářet podmínky, díky nimž budou irská pracoviště patřit k nejbezpečnějším a nejzdravějším v Evropě.

¹ EU-OSHA – Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, *Improving compliance with occupational safety and health regulations: an oversight review* (Zlepšování souladu s předpisy pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci: celkový přezkum), 2021. K dispozici na adrese https://osha.europa.eu/sites/default/files/Improving_compliance_OSH_regulations_lit%20review.pdf.

² EU-OSHA, 2025. Přístup Irsku k podpoře dodržování předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci: úloha inspektorátu práce a služeb prevence. K dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/irelands-approach-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-role-labour-inspectorate-and-prevention-services>.

³ Viz: www.niso.ie.

Organizace NISO se snaží tohoto cíle dosáhnout tím, že:

- poskytuje špičkové informační, poradenské a vzdělávací služby,
- podporuje kulturu excelence v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- sehrává vedoucí úlohu v rozvoji národní agendy v oblasti zdraví a bezpečnosti a
- pomáhá svým členům rozvíjet kulturu bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti.

Členy organizace NISO jsou společnosti ze všech 26 hrabství v Irsku i Severním Irsku. V roce 2024 její roční rozpočet dosahoval přibližně výše 750 000 EUR a organizace zaměstnává 7 pracovníků, z nichž 4 pracují na plný úvazek a 3 na částečný úvazek. Působí v ní generální ředitel, finanční a obchodní manažer a pět řadových zaměstnanců, včetně administrativy. Řídící strukturu organizace NISO tvoří 8 regionálních ředitelů, pro oblasti východ, střed, středozápad, severovýchod, severozápad, jih, jihovýchod a západ, a dále výkonný výbor. Jedná se o nezávislý dobrovolnický orgán s charitativním statutem. Má silné vazby na Úřad pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (*Health and Safety Authority*, HSA), Ibec, největší irskou skupinu lobbistů a zástupců podniků (viz případová studie IE4⁴), Irský kongres odborových svazů,⁵ který je zastřešující skupinou pro odborové svazy v Irsku, a Insurance Ireland⁶, které všechny zasedají v jeho představenstvu.

Mezi hlavní akce organizace NISO patří výroční konference, výroční valná hromada, celoirská ocenění v oblasti bezpečnosti a celoirský kvíz na téma bezpečnosti. Tyto akce se vyznačují přátelskou atmosférou a rozsáhlými možnostmi navazování kontaktů, stejně jako šířením doporučení v rámci dodržování předpisů v oblasti BOZP prostřednictvím důvěryhodných zdrojů, jako jsou HSA, Health Services Executive ve Spojeném království⁷ a Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA)⁸. Šíření informací o bezpečnosti také ve velkém měřítku probíhá prostřednictvím velmi podrobně zpracovaných internetových stránek, které poskytují obsáhlé pokyny a informace související s BOZP. Odborná příprava poskytovaná v rámci vzdělávacích programů akreditovaných organizací NISO je rozsáhlá a má celostátní rozměr, přičemž zahrnuje i dobře známý certifikát NISO v oblasti řízení bezpečnosti práce. Kromě toho organizace NISO ve spolupráci s Technological University Dublin (TU Dublin) vydává diplom o soustavném rozvoji a osvědčení o řízení bezpečnosti při práci, které byly akreditovány Institutem pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (*Institution of Occupational Safety & Health*, IOSH).

Organizace NISO má 900 členů jak v Irské republice, tak v Severním Irsku. Podle údajů Hlavního statistického úřadu (2024) tyto společnosti zastupují více než 600 000 neboli téměř čtvrtinu současných 2,7 milionu irských zaměstnanců.

Členské poplatky se odvíjejí od velikosti společnosti a pohybují se mezi 210 a 615 EUR. Přehled rozsahu velikosti společností, které jsou členy NISO, lze získat na základě počtu zaměstnanců následujícím způsobem:

- Počet zaměstnanců >100, 36,2 %
- Počet zaměstnanců 50–99, 10,3 %
- Počet zaměstnanců 10–50, 30,3 %
- Počet zaměstnanců <10, 23,2 %

Ocenění v oblasti bezpečnosti

Organizace NISO pořádá pro zúčastněné členy řadu výročních ocenění. Jedná se o různá ocenění, od nejvyšší ceny (Supreme Award) až po vyznamenání. Tato ocenění uděluje organizace NISO během slavnostních ceremoniálů, které se konají na různých místech v zemi. Počet společností, které se ucházejí o tato ocenění, je vysoký a rozmanitý. Jedním ze způsobů, jak prezentovat rozmanitost a složení samotných ocenění s jejich četnými výhrami, je představit kategorie ocenění⁹, které byly v roce 2023 následující:

⁴ Případová studie 4 je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/ibec-and-its-online-community-good-practice-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-case-ie4>.

⁵ Viz: www.ictu.ie.

⁶ Viz: www.insuranceireland.eu.

⁷ Viz: www.hse.gov.uk/.

⁸ Viz: www.osha.europa.eu/en.

⁹ Health and Safety Review (2023), časopis zabývající se BOZP vydávaný v Irsku.

- Supreme Award (Nejvyšší cena)
- Gold Award (Zlatá cena)
- Silver Award (Stříbrná cena)
- Bronze Award (Bronzová cena)
- President's Award (Cena prezidenta)
- Excellence in Safety Award (Cena za vynikající výsledky v oblasti bezpečnosti)
- Chemical / Pharmaceutical Award (Cena pro chemický/farmaceutický průmysl)
- Construction Award (Cena pro stavebnictví)
- Northern Ireland (Cena pro Severní Irsko)
- Regional (Regionální ceny)
- Higher Distinction (Vyšší vyznamenání)
- Distinction (Vyznamenání)

Dosah a popularita organizace NISO

O oblíbenosti aktivit organizace NISO svědčí počet delegátů, kteří se účastní jejích hlavních akcí.

Generální ředitel organizace NISO uvedl, že účast na stěžejních akcích organizace NISO je nejvyšší v Irsku, pokud jde o dodržování předpisů v oblasti BOZP, což dokládá následující:

- Konference se každoročně účastní přibližně 200 delegátů.
- Typický počet přihlášek do soutěže o ocenění organizace NISO v oblasti bezpečnosti se pohybuje mezi 100 a 150 členskými společnostmi.
- Regionálních večerů věnovaných oceněním v oblasti bezpečnosti se účastní 50 až 100 osob.
- Každoroční celoirská ocenění v oblasti bezpečnosti jsou ještě populárnější společenskou událostí, které se účastní přibližně 600 osob a na které se udělují ceny v různých kategoriích.

Prezident organizace NISO uvedl, že v roce 2023 se akcí organizace NISO zúčastnilo více než 3 500 osob. Poukázal rovněž na to, že velmi úspěšné jsou také inovativní krátké neformální briefingy (HSR, 2024; HSR, 2024b; HSR, 2024c).

„Naše značka se těší oblibě a v Irsku jsme velmi dobře známí.“

„Náš dosah a členská základna jsou rozsáhlé, od těch nejmenších podniků až po největší nadnárodní korporace.“

Dosah organizace NISO lze také posoudit na základě údajů, které tento poskytovatel služeb prevence shromažďuje. Před pandemií covidu-19 měla organizace NISO více než 5 000 e-mailových kontaktů, které se přihlásily k odběru pravidelných elektronických zdrojů. Tento počet se v důsledku účinků obecného nařízení o ochraně osobních údajů snížil na současných 1 400 kontaktů, ale opět narůstá. Těchto 1 400 kontaktů doplňují stávající e-mailové kontakty členů a opět odráží aktivní účast společenství odborníků organizace NISO.

„Akce organizace NISO představují velmi pozitivní nástin zájmu o otázky BOZP.“

„Slavnostní večery předávání ocenění mají velmi motivující účinek a podle mého názoru výtečně přispívají ke zviditelnění příkladů osvědčených postupů.“

„Řada podniků předkládá své příklady osvědčených postupů každý rok, což dokazuje, jak populární a užitečné tyto slavnostní večery jsou.“

Spolupráce ze strany organizace NISO

Organizace NISO se pyšní rozsáhlou spoluprací s irskou komunitou v oblasti BOZP. V Irsku organizace NISO úzce spolupracuje s Ministerstvem pro podnikání, obchod a zaměstnanost ⁽¹⁰⁾, které je vládním orgánem odpovědným za BOZP, a také s HSA. Organizace NISO také spolupracuje s organizacemi z jiných jurisdikcí, jako je Northern Ireland Safety Group ⁽¹¹⁾ a Health and Safety Executive of Northern Ireland ⁽¹²⁾ (Inspektorát práce Severního Irska). Udržuje rozsáhlé kontakty s HSA a účastní se zasedání národního kontaktního místa. Organizace NISO rovněž spolupracuje s Evropskou sítí profesních organizací v oblasti BOZP (ENSHPO¹³), jejímž prostřednictvím prodiskutovala své pojetí kvízu na téma bezpečnosti se svým italským protějškem.

Organizace NISO je také zastoupena v iniciativě Construction Safety Partnership (Partnerství pro bezpečnost ve stavebnictví) organizované HSA a skupinou Healthy Workplace Implementation Group (Skupina pro zavádění konceptu zdravého pracoviště)¹⁴ z úřadu Health Services Executive v Irsku. Organizace NISO aktivně podporuje vládní iniciativy týkající se dodržování předpisů v oblasti BOZP. Například členové i nečlenové často žádají o poradenství a o pokyny, jak provádět hodnocení rizik souvisejících s prací. V takových případech organizace NISO doporučí BeSMART.ie, což je on-line nástroj pro oblast BOZP provozovaný úřadem HSA, který je představen v hlavní zprávě jako případová studie IE2.¹⁵ Tímto způsobem organizace NISO rozšířila dosah iniciativy BeSMART.ie úřadu HSA v oblasti podpory dodržování předpisů pro malé podniky a osoby samostatně výdělečně činné.

Dodržování a prosazování předpisů v oblasti BOZP

Organizace NISO je především poskytovatelem kompetentního vzdělávání a poradenství v oblasti BOZP. Jedním z významných přínosů, kterých se organizace NISO snaží dosáhnout, je přinejmenším zvýšení povědomí o dodržování předpisů v oblasti BOZP. Jak je uvedeno v hlavní zprávě¹⁶, všichni poskytovatelé vzdělávání, školení a doporučení v této oblasti se potýkají s obtížemi při předkládání důkazů o dodržování a prosazování předpisů v oblasti BOZP, protože tyto organizace zřídka disponují možnostmi shromažďovat empirická data potřebná k doložení dodržování a prosazování předpisů v této oblasti.

K prokázání schopností organizace NISO v rámci dodržování a prosazování předpisů v oblasti BOZP jsou však k dispozici dvě linie důkazů. Prvním z nich, jak je uvedeno výše, je trvalý dosah, zapojení a oblíbenost organizace NISO. Tato organizace si stále udržuje vynikající pověst v oblasti BOZP, což je důsledkem jejího trvalého vlivu na dodržování a prosazování předpisů v této oblasti.

Druhým významným přínosem je její schopnost zapojovat malé podniky a osoby samostatně výdělečně činné. Něco přes 23 % členů organizace NISO tvoří mikropodniky, které jsou zde definovány jako podniky s méně než 10 zaměstnanci. Jak je podrobně uvedeno v hlavní zprávě, oslovit malé podniky a osoby samostatně výdělečně činné je, jak je známo, velmi obtížné a zároveň u nich panuje vysoká míra úrazů a zranění. Například v Irsku v roce 2023 více než polovina všech úmrtí souvisejících s prací postihla osoby samostatně výdělečně činné ¹⁷ (viz také např. EU-OSHA, 2021, 2023). Jedná se tedy o významný úspěch, pokud přihlídneme k tomu, že členství v organizaci NISO není povinné. Kromě toho tato skutečnost rovněž potvrzuje, že aktivity organizace NISO mají pozitivní dopad na mikropodniky, o čemž svědčí míra jejich zastoupení v rámci ocenění udělených tímto poskytovatelem služeb prevence v roce 2023 a uvedených výše.

Inovace ze strany organizace NISO

Jedním z příkladů inovativního přístupu organizace NISO k podpoře dodržování předpisů v oblasti BOZP je využívání kvízů na téma bezpečnosti ve vysoce interaktivním prostředí. Tyto kvízy se skládají

¹⁰ Viz: www.enterprise.gov.ie/en/.

¹¹ Viz: www.nisg.org.uk/.

¹² Viz: www.hseni.gov.uk/.

¹³ Viz: <https://www.enshpo.eu/>.

¹⁴ Viz: www.healthyworkplace.ie/.

¹⁵ Případová studie 2 je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/irelands-besmart-ie-online-interactive-risk-assessment-tool-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-case-ie2>.

¹⁶ Hlavní zpráva je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/irelands-approach-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-role-labour-inspectorate-and-prevention-services>.

¹⁷ HSA, 2023. Health and Safety Authority, výroční zpráva za rok 2023. K dispozici na adrese https://www.hsa.ie/eng/publications_and_forms/publications/corporate/annual_report_2023.html.

ze široké škály otázek souvisejících s BOZP, které se týkají například platných právních předpisů, osvědčených postupů a nouzových postupů. Kvízů se účastní týmy z členských společností a vítěz je vyhlášen v průběhu večera. Každý rok se koná 8 regionálních večerů s kvízy na téma bezpečnosti, po nichž následuje celostátní finále. Tyto kvízy jsou určeny výhradně pro pracovníky působící na pracovištích, odborníci na BOZP se jich nemohou účastnit. Tím je zajištěno, že sdělení z oblasti bezpečnosti jsou lépe předávána právě těm, kdo musí osvědčené postupy uplatňovat v praxi. Jejich zapojení a přijetí tohoto sdělení se odráží v počtu účastníků kvízových akcí organizace NISO.

Další nedávnou vzdělávací inovací je spolupráce s Technological University Dublin na realizaci certifikátu NISO/TU Dublin v rámci průběžného profesního vzdělávání (CPD) a diplomu CPD v oblasti řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

„Náš certifikační kurz organizace NISO se koná třikrát až čtyřikrát ročně a účastní se ho přibližně 25–30 on-line účastníků. Tímto způsobem můžeme lépe oslovit i venkovské oblasti“.

Organizace NISO uvádí, že vzdělávací ocenění a semináře jsou stále častěji pořádány on-line. Prezenční výuka ve třídách nadále pokračuje, ale došlo k výraznému nárůstu počtu delegátů, kteří si přejí se zúčastnit on-line. Rovněž padl návrh zavést odvětvovou kategorizaci členských společností, která by fungovala souběžně se stávající regionální strukturou členských společností.

Externí hodnocení organizace NISO

Pozitivní roli a reputaci organizace NISO potvrdila řada externích hodnotitelů. Například redaktor časopisu Health & Safety Review (uznávaný časopis zabývající se bezpečností a ochranou zdraví při práci) napsal následující příspěvek do časopisu NISO Update Journal, svazek 63, speciální vydání k 60. výročí:

„Organizace NISO je ústředním prvkem komunity v oblasti BOZP v Irsku a můžeme na ni být jako národ hrdí. Nabízí přátelství a podporu pro pracovníky působící v oblasti BOZP.“

Přenositelnost

Přístup společenství odborníků organizace NISO je považován za mimořádně vhodný pro použití v jiných členských státech EU. Jak bylo uvedeno výše, organizace NISO je v kontaktu se sítí ENSHPO, s níž prodiskutovala svou úlohu týkající se dodržování předpisů v oblasti BOZP. Proto by měl být přístup organizace NISO k dodržování předpisů v oblasti BOZP, který využívá prostředí komunitní sítě pro své společenství odborníků, považován za přenositelný.

Závěry

Organizace NISO je příkladem úspěšného společenství odborníků v oblasti BOZP, které svým členům aktivně poskytuje velmi oblíbenou komunitní síť a podporuje ji. Počet přihlášek, které každoročně obdrží v rámci ocenění v oblasti bezpečnosti a kvízů na téma bezpečnosti, jak dokládá počet vnitrostátních příjemců, je významným úspěchem. Organizace NISO potvrzuje přínosy pořádání oblíbených a hojně navštěvovaných společenských a networkingových akcí v rámci propagace dodržování předpisů v oblasti BOZP a jasně prokazuje, že o podobné aktivity je zájem.

Je dlouholetým a dobře známým irským poskytovatelem služeb prevence. Pokud jde o poskytování osvědčených postupů v oblasti BOZP a udělování vzdělávacích ocenění, funguje velmi dobře. Prostřednictvím udílení ocenění, pořádání konferencí, kvízů a vzdělávacích kurzů organizace NISO podporuje, posiluje a ovlivňuje dodržování předpisů v oblasti BOZP. Z této případové studie tedy jasně vyplývá důležitý závěr, že poskytování aktivní a příjemné komunitní sítě sehrává pozitivní roli v podpoře dodržování předpisů v oblasti BOZP.

Použitá literatura

Central Statistics Office (Ústřední statistický úřad), 2024. K dispozici na adrese <https://www.cso.ie/>. (navštíveno v říjnu 2024).

HSR, 2024a. Health & Safety Review, vydání z června 2024.

HSR, 2024b. Health & Safety Review, vydání z července 2024.

HSR, 2024c. Health & Safety Review, tisková zpráva z října 2024.

EU-OSHA – Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, *Improving compliance with occupational safety and health regulations: an oversight review* (Zlepšování souladu s předpisy pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci: celkový přezkum), 2021. K dispozici na adrese https://osha.europa.eu/sites/default/files/Improving_compliance_OSH_regulations_lit%20review.pdf.

EU-OSHA – Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, *Improving OSH through supply chains: market-based initiatives in the agri-food and construction industries* (Zlepšování BOZP prostřednictvím dodavatelských řetězců: tržní iniciativy v zemědělsko-potravinářském odvětví a ve stavebnictví), 2023. K dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/improving-osh-through-supply-chains-market-based-initiatives-agri-food-and-construction-industries>.

Gilardi, L., Marino, M., Fubini, L., Bena, A., Ferro, E., Santoro, S., Tosco, E., Pasqualini, O., 2021. The Community of Practice: A Method for Cooperative Learning of Occupational Health and Safety Inspectors. *European Journal of Investigation in Health Psychology and Education*, 11(4), 1254–1268. <https://doi.org/10.3390/ejihpe11040091>.

Autoři: Dr. Victor Hrymak, Dr. Patrick Bruce a Dr. Chiara Leva.

Řízení projektu: Ioannis Anyfantis a Lorenzo Munar – Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA).

Tuto případovou studii zadala k vypracování Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA). Její obsah, včetně všech vyjádřených názorů a/nebo závěrů, představuje výhradně stanovisko autorů a nemusí nutně odrážet postoj agentury EU-OSHA.

Ani Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, ani žádná jiná osoba jednající jejím jménem není odpovědná za případné využití těchto informací.

© Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, 2026

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

Pro každé použití nebo reprodukci fotografií či jiných materiálů, na které se nevztahují autorská práva Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, je nutno získat souhlas přímo od držitelů autorských práv.